

حفاظت شخصی در تهدیدات سایبری

گردآوری و تألیف

معاونت پژوهش و تولید علم

دانشگاه اطلاعات

مؤسسه چاپ و انتشارات

۱۳۹۵

حفاظت شخصی در تهدیدات سایبری - گردآوری و تدوین معاونت پژوهش و تولید علم. تهران: مؤسسه

چاپ و انتشارات دانشگاه اطلاعات، ۱۳۹۵

۰۲۴۵ - اول، صور، نمودار. - (شماره: ۲۶۴)

کتابنامه

۱. شبکه‌های کامپیوتری - اقدامات تأمینی ۲. تدابیر ایمنی ۳. فضای مجازی ۴. تکنولوژی اطلاعات

الف. دانشکده اطلاعات معاونت پژوهش و تولید علم

۱۳۹۵ ح/۷۲/۱۰۵/۵

مشخصات:

عنوان: حفاظت شخصی در تهدیدات سایبری

گردآوری و تدوین: معاونت پژوهش و تولید علم

ناشر: مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه اطلاعات

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵

نوبت چاپ: اول

بهاء: ۱۷۰۰۰۰ ریال

شابک: ۱ - ۸۸ - ۷۸۱۳ - ۶۰۰ - ۹۷۸

«تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلی یا جزئی به هر صورت

(چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.»

شماره تلفن: ۲۲۴۶۹۷۳۹

تهران: صندوق پستی ۱۶۷۶۵-۱۴۳۸

مقدمه نادر

همزمان با گسترش استفاده از کامپیوترهای شخصی، مطرح شدن شبکه‌های کامپیوتری و به دنبال آن اینترنت به عنوان بزرگ‌ترین شبکه جهانی، حیات کامپیوترها و دیگر ابزار دیجیتال و کاربران آن دستخوش تغییرات اساسی شده است. به منظور استفاده از دستاوردها و مزایای فن‌آوری اطلاعات و جلوگیری از آسیب‌های احتمالی آن شناخت زوایای پنهان، رعایت اصول خاص و امنیتی و تهدید جدی به تمام مؤلفه‌های تأثیرگذار جزء مسائل اجتناب‌ناپذیر هستند. پرداختن به مفوله امنیت اطلاعات و ایمن‌سازی شبکه‌های کامپیوتری و ارتباطی در هر کشور مستلزم توجه تمامی کاربران و سیاست‌گذاران به جایگاه امنیت اطلاعات و ارتباطات بوده و می‌بایست به آن توجه در سطح کلان و از بعد منافع ملی نگاه کرد. وجود ضعف امنیتی در شبکه‌های کامپیوتری و اطلاعاتی، عدم آموزش و توجیه صحیح کاربران نسبت به جایگاه و اهمیت بحث امنیت و حفاظت از وسایل ارتباط دیجیتال، عدم وجود دستورالعمل‌های لازم برای پیشگیری از نقایص امنیتی مسائلی را به دنبال خواهد داشت که ضرر آن متوجه کاربران می‌باشد و در سطح کلان زیرساخت اطلاعاتی یک کشور را می‌تواند در معرض آسیب و تهدید جدی قرار دهد.

امنیت اطلاعات و ایمن‌سازی کامپیوترها و ابزار ارتباطی درخصوص افرادی که دارای مشاغل اطلاعاتی و امنیتی هستند از اهمیتی مضاعف برخوردار است. افراد شاغل در مراکز نظامی و اطلاعاتی مقادیر زیادی اطلاعات مهم و قابل بهره‌برداری را بر روی

سیستم‌های کامپیوتری و تلفن‌های همراه خود دارند یا در حال تبادل این اطلاعات می‌باشند که به جهت آسیب‌پذیری‌های موجود در این خصوص، رعایت نکات حفاظتی چه در بعد شخصی و چه در بعد سازمانی و ملی بسیار حائز اهمیت است.

با وجود تمام مزایایی که تجارت الکترونیک به همراه دارد، انجام تراکنش‌ها و ارتباطات آنلاین محملی بزرگ‌تر برای سوءاستفاده از فن‌آوری و اعمال مجرمانه را فراهم می‌کند. امروزه هکرها و بزه‌کاران سایبری مترصد فرصت و سوءاستفاده از اشخاص و سازمان هستند. مزاحمت رایانه‌ای، سرقت هویت، کلاهبرداری از حکومت‌های بانکی، سرقت اطلاعات مالی و اعتباری، تهدید و ایجاد رعب طیف وسیعی از جرائم سایبری را نشان می‌دهد که دست‌اندرکاران می‌توانند بسیار گسترده و جبران‌ناپذیر باشند.

کتاب پیشرو راهکاری مشخص برای جلوگیری از مورد هدف قرار گرفتن و قربانی شدن در فضای سایبر را ارائه می‌دهد. آک، ساختن خوانندگان از چگونگی وقوع و از بین بردن خطرات احتمالی موضوعی است که این کتاب به آن پرداخته است. شما در این کتاب با بدافزارها، نقاط آسیب‌پذیری کامپیوتری و اینترنتی و در مقابل آنتی‌ویروس‌ها، نرم‌افزارها و توصیه‌های امنیتی و حفاظتی آشنا می‌شوید. گذرواژه و مخاطرات احتمالی مربوطه به آن، سرقت اطلاعات از طریق فیشینگ، سرقت شماره و رمز کارت بانکی، کلاهبرداری و سرقت اطلاعات مالی، تخلیه و حملات تلفنی و خیانت، تدابیر امنیتی لازم موضوعاتی هستند که این کتاب به خوبی به آنها پرداخته است. از دیگر نکات ارزشمند و جالب کتاب حاضر، ارائه خلاصه و نکات مهم و کاربردی در پایان هر فصل می‌باشد. در مجموع حفاظت از رایانه شخصی، داده‌ها و گذرواژه‌ها، حساب‌های کاربری آنلاین، کارت‌های اعتباری نقدی، تلفن همراه، شبکه‌ها و ابزار ارتباطی آنلاین مهم‌ترین عناوین این اثر را تشکیل می‌دهند. بخشی از کتاب حاضر برگرفته از اثری مشابه در زبان

انگلیسی^۱ می‌باشد.

با توجه به لزوم هوشیاری و اهمیت مضاعف آن برای کارکنان دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی و ضرورت آگاه‌سازی جهت تغییر رفتارهای امنیتی دانشکده اطلاعات با انتخاب، ترجمه و ارائه این کتاب بر آن بوده است تا گامی در جهت تأمین هرچه بیشتر امنیت شخصی، سازمان و ملی بردارد.

معاونت پژوهش و تولید علم

1. Michael Bazzell (2013), Personal Digital Security: Protecting Yourself from online Crime, CCI Publishing.

فهرست مطالب

۱۷	فصل اول: از رایانه خود حفاظت کنید
۱۷	ویندوز مایکروسافت
۱۸	ویندوز XP
۱۹	ویندوز سون
۲۱	مدافع ویندوز
۲۱	آنتی ویروس
۲۲	برنامه Microsoft Security Essentials
۲۵	برنامه AVG Free Edition
۲۸	ویندوز ایت
۳۰	Secunia PSL
۳۴	نرم افزار WinPatrol PLUS
۳۵	مجموعه ابزارهای امنیتی Sysinternals
۳۶	از بین بردن بدافزارها
۳۷	CCleaner
۴۳	برنامه Spybot
۴۴	برنامه
۴۵	رایاندهای آلوده
۴۵	ComboFix

۴۷	فهرست پاکسازی
۴۸	نمونه‌ای از بدافزارها
۵۳	امنیت فیزیکی
۵۳	یواس بی درایوهای بدخواه
۵۶	قفل‌های الکترونیک هتل
۵۸	بازکردن قفل‌های اتومبیل
۶۰	کی لاگ‌های فیزیکی
۶۱	کی لاگ‌های نرم‌افزاری
۶۴	KL- Detector
۶۵	Macintosh
۷۱	به‌روزرسانی سیستم عامل
۷۱	حذف پلاگین‌ها
۷۳	نمایش امضای دیجیتال یک نرم‌افزار در ویندوز
۷۳	اوانیکس
۷۴	CCleaner
۷۵	Sophos
۷۷	خلاصه فصل

۷۹	فصل دوم: حفاظت از گذرواژه‌ها
۷۹	حمله به گذرواژه‌ها
۸۰	حملات لغت‌نامه‌ای
۸۴	حملات پر قدرت
۸۷	گذرواژه من چه اندازه امن است؟
۸۸	گذرواژه‌های قوی
۹۳	کی پس

۹۶.....	لست پس.....
۹۶.....	پسورد اوتوسیو.....
۹۹.....	جستجوگر اینترنت.....
۱۰۰.....	موزیلا فایرفاکس.....
۱۰۱.....	گوگل کروم.....
۱۰۲.....	سافارم.....
۱۰۳.....	ورو خودکار.....
۱۰۴.....	مایکروسافت ویندوز.....
۱۰۵.....	مکینتاش.....
۱۰۶.....	Ophcrack.....
۱۰۸.....	نکاتی درباره حفاظت از گذرواژه ها.....
۱۱۵.....	راه هایی برای مقابله با هکرها.....
۱۱۹.....	خلاصه فصل.....
۱۲۱.....	فصل سوم: حفاظت از حساب های کاربری آنلاین.....
۱۲۱.....	مدیریت گذرواژه حساب گوگل.....
	چگونه می توان در گوگل درایو از شیت های گسترده به
۱۲۳.....	کمک پسورد حفاظت کرد؟.....
۱۲۷.....	حافظه های ابری دراپ باکس، اسکای درایو و.....
۱۲۹.....	حساب های ایمیل.....
۱۳۵.....	فیشینگ موسسه مالی.....
۱۳۸.....	مقابله با فیشینگ اطلاعات.....
۱۴۱.....	فیشینگ اطلاعات محرمانه ایمیل.....
۱۴۶.....	فیشینگ اطلاعات محرمانه شبکه اجتماعی.....
۱۴۹.....	فیشینگ اطلاعات محرمانه خرید.....

۱۵۰	فیس تنک .....
۱۵۲	حملات ریست کردن گذرواژه .....
۱۵۵	احراز هویت دو عاملی .....
۱۶۰	فوروارد کردن ایمیل .....
۱۶۲	آدرس خود را محرمانه نگه دارید .....
۱۶۶	خلاصه فصل .....
۱۶۷	فصل چهارم حفاظت از داده‌ها .....
۱۶۷	پشتیبان‌گیری از داده‌ها .....
۱۷۰	پشتیبان‌گیری در سطح داده‌ها .....
۱۷۳	پشتیبان‌گیری در خارج از محل .....
۱۷۴	پشتیبان‌گیری ذخیره شده ابری .....
۱۷۵	رمزنگاری داده‌ها .....
۱۷۶	نرم‌افزار TrueCrypt .....
۱۸۱	بازیابی داده‌ها .....
۱۸۲	Recuva .....
۱۸۳	قابلیت‌های کلیدی نرم‌افزار Recuva .....
۱۸۶	جلوگیری از بازیابی داده‌ها .....
۱۸۷	پاک کردن فضای خالی .....
۱۸۸	پاک کردن کل درایو .....
۱۸۹	نرم‌افزار همتا به همتا .....
۱۹۴	منبع ذخیره‌سازی اسناد ابری .....
۱۹۸	اسناد فراداده .....
۲۰۴	خلاصه فصل .....

۲۰۷	فصل پنجم: حفاظت از کارت‌های اعتباری و کارت‌های نقدی
۲۰۷	گزارش اعتبار رایگان
۲۱۱	صرف‌نظر از اعتبار
۲۱۲	هشدار درباره کلاهبرداری
۲۱۴	اصول و فرآیند محافظت از کارت‌های اعتباری
۲۱۵	دستورالعمل‌ها
۲۱۷	مسدود کردن اعتبار
۲۲۳	کارت‌های اعتباری فعلی
۲۲۴	کپی کردن کارت اعتباری
۲۲۷	اسکن کردن کارت
۲۳۳	قربانی شدن در محل خرید
۲۳۶	کارت‌های اعتباری مجازی
۲۳۶	کارت‌های اعتباری پیش پرداخته
۲۳۸	گرمین دات
۲۳۸	تعیین آسیب‌پذیری‌ها
۲۴۲	نیاز به کارت نقدی داشتن
۲۴۴	استاندارد امنیت اطلاعات در کارت‌های اعتباری
۲۴۴	PCI DSS چیست؟
۲۴۵	الزامات استاندارد PCI DSS
۲۴۷	تعیین قوانین امنیتی جدید برای کارخانجات کارت‌های اعتباری
۲۴۹	استفاده از فن‌آوری در مواجهه با تهاجمات سایبری به کارت‌های اعتباری
۲۵۰	انتشار محصولی جدید توسط شورای استانداردهای امنیتی PCI
۲۵۱	استفاده از گذرواژه‌های یک‌بارمصرف با استفاده از توکن
۲۵۲	شناسایی و اعتبارسنجی
۲۵۲	کاربر و گذرواژه‌های ثابت

۲۵۳	..... کاربر و گذرواژه‌های یک‌بارمصرف
۲۵۳	..... گذرواژه‌های یک‌بارمصرف با توکن همگام
۲۵۴	..... گذرواژه یک‌بارمصرف با توکن غیرهمگام
۲۵۴	..... توکن و اعتبارسنجی دومرحله‌ای
۲۵۵	..... حل مشکل مقیاس‌پذیری در استفاده از توکن‌ها
۲۵۶	..... نتیجه‌گیری
۲۵۶	..... خلاصه فصل
۲۵۷	..... فصل ششم: حفاظت از تان شخصی خود
۲۵۷	..... رمز عبور
۲۵۸	..... چرا به یک رمز عبور نیاز است؟
۲۵۹	..... چگونه می‌توان یک رمز عبور خوب راریف کرد؟
۲۶۱	..... شش روش برای حفاظت از اطلاعات
۲۶۵	..... آنتی‌ویروس
۲۶۷	..... اندروید
۲۶۸	..... آنتی‌ویروس‌های برتر سال‌های اخیر جهان برای اندروید
۲۸۱	..... تست مشترکی از آنتی‌ویروس‌ها
۲۸۲	..... آیفون
۲۸۲	..... بلک‌بری
۲۸۳	..... تلفن‌های ویندوز
۲۸۳	..... مجازها
۲۸۶	..... نرم‌افزار ردیابی
۲۸۶	..... اندروید - نقشه دوم
۲۸۸	..... آیفون فایو
۲۸۸	..... بلوتوث

۲۹۱	..... داده‌های EXIF
۲۹۷	..... خلاصه فصل
۲۹۹	..... فصل هفتم: حفاظت از خود در برابر دیگر حملات تلفنی
۲۹۹	..... کالر آی دی
۳۰۲	..... کلاهبرداری در کار هیئت منصفه
۳۰۲	..... کلاهبرداری بزرسی اف بی آی
۳۰۳	..... کلاهبرداری خرید ساختگی
۳۰۳	..... کلاهبرداری در خرید
۳۰۴	..... دردسر نوه
۳۰۵	..... نظرسنجی‌های تلفنی
۳۰۵	..... پایگاه داده مشتری
۳۰۶	..... اطلاعات شبکه
۳۰۷	..... داده‌های خصوصی
۳۰۸	..... فاکتورهای تقلبی
۳۱۰	..... کلاهبرداری بله / خیر
۳۱۲	..... مهندسی اجتماعی
۳۱۶	..... انتقال خط تلفن
۳۱۸	..... خلاصه فصل
۳۱۹	..... فصل هشتم: حفاظت از ابزارهای آنلاین
۳۲۰	..... دوربین‌های نظارتی
۳۲۳	..... دستگاه‌های کپی
۳۲۶	..... شודان
۳۲۶	..... هارد درایوها

۳۲۷	.....	ترموسات ها
۳۲۸	.....	وب کم ها
۳۳۰	.....	اتوماسیون خانگی و سیستم های هشدار
۳۳۶	.....	خلاصه فصل
۳۳۷	.....	فصل نهم: حفاظت از شبکه های وایرلس
۳۳۸	.....	وایرلس خانگی
۳۴۵	.....	وای فای عمومی
۳۵۲	.....	شبکه های وای فای نقل
۳۵۴	.....	خلاصه فصل
۳۵۹	.....	فصل دهم: حفاظت از کودکان
۳۶۱	.....	صحبت کردن
۳۶۲	.....	پیام های جنسی
۳۶۳	.....	تاریخچه
۳۶۳	.....	جستجوگر اینترنت
۳۶۴	.....	فایرفاکس
۳۶۴	.....	کروم
۳۶۴	.....	سافاری
۳۶۶	.....	پایش حساب های کاربری کودکان
۳۶۶	.....	فیس بوک
۳۷۳	.....	حفاظت از حریم خصوصی کودکان در فیس بوک
۳۷۴	.....	نرم افزار حفاظت از کودکان در دنیای مجازی فیس بوک
۳۷۵	.....	قفل امنیتی فیس بوک برای کودکان در انگلستان

۳۷۵	توثیق
۳۸۱	پایش زنده
۳۸۴	موتورهای جستجوی نام کاربری
۳۸۵	وبسایت Knowem
۳۸۵	Name Check
۳۸۶	Check User Names
۳۸۶	Nipl
۳۸۷	Google Blog Search
۳۸۷	Google Alerts
۳۹۱	دسترسی به حساب کاربری فرزندان
۳۹۲	OS Forensics
۳۹۶	تاریخچه جستجو
۳۹۷	استفاده از رایانه
۳۹۸	فروش آنلاین مواد مخدر
۴۰۰	خلاصه فصل

۴۱۷	فصل یازدهم: حفاظت از خود در برابر شبکه‌های اجتماعی
۴۱۹	چگونه شبکه‌های اجتماعی را برای کارمندان ایمن کنیم؟
۴۲۱	به کارمندان خود آموزش دهید
۴۲۱	ده نکته امنیتی شبکه‌های اجتماعی

فصل دوازدهم: شبکه‌های اجتماعی، فضای مجازی،

۴۲۵	سواد رسانه‌ای و جامعه اسلامی
۴۲۷	انواع رسانه‌های اجتماعی
۴۳۶	اثرات رسانه‌های اجتماعی بر سبک زندگی برخی از کاربردهای آنها

۴۴۱ ..... کودکان و نوجوانان در شبکه‌های اجتماعی

۴۴۳ ..... سواد رسانه‌ای و فرهنگ تعامل با شبکه‌های اجتماعی

۴۵۵ ..... سخن آخر

www.ketab.ir